

Näin onnistut Erätauko-keskustelun ohjaajana

Ennen keskustelua

1

Harjoittele keskustelua etukäteen

Mahtavaa, että suunnittelet Erätauko-keskustelun järjestämistä! Pohdi aivan ensimmäiseksi keskustelun tarvetta ja aiheita omien kokemustesi avulla. Valmistaudu itse keskustelun ohjaamiseen tekemällä käsikirjoitus ohjaamisen tueksi. Mikäli koet tarpeelliseksi, hyödynnä aktiviteetteja keskusteluryhmän kanssa dialogitaitojen harjoitteluun ennen varsinaista keskustelua.

Valmis:

☐

2

Keskustelijoiden kutsuminen

Pohdi, että järjestätkö keskustelun olemassa olevalle ryhmälle vai haluatko kutsua mukaan nuoria eri taustoista. Kerro osallistujille hyvissä ajoin etukäteen, että tulette käymään Erätauko-keskustelun ja mitä se tarkoittaa. Kerro myös, että mitä keskustelulla halutaan tavoitella.

☐

3

Tila ja tunnelma

Mikäli vain mahdollista, järjestä keskustelu tilassa, jossa tuolit saa piiriin. Voitte istua myös lattialla. Keskustelun voi järjestää sisällä tai ulkona. Voit järjestää keskustelun myös etänä. Tulosta pelisääntöjä näkyville, esimerkiksi piirin keskelle siten, että kaikki näkevät lukea ne. Tehkää etunimilaput. Varaa tähän jo etukäteen tarvittavat materiaalit. Oma etunimi kannattaa kirjoittaa ISOLLA, että muut näkevät sen vähän kauempaakin. Voit tarjota keskustelun aluksi pientä purtavaa ja juomista, se on yleensä kiva juttu osallistujien mielestä.

☐

4

Ota tarvittaessa huomioon

Ota huomioon erilaiset keskustelijat ja erilaiset kielitodellisuudet. Hyödynnä omaa osaamistasi ja kokemustasi ryhmäsi kanssa. Erätauko joustaa kyllä, tärkeintä on, että se tukee ryhmän keskustelutaitoja, yhdessä ajattelua ja osallistumista.

☐

Keskustelun aikana

5

Esittäytyminen

Kerro, että miksi tänään ollaan paikalla ja että mikä on keskustelun aihe ja tavoite. Esittäytykää toisillenne etunimillä. Alkuun on hyvä miettiä sellainen kysymys, mikä rikkoo vähän jäätä. Voit kysyä vaikka lempijäätelöä, lempi vuodenaikaa tai lempiväriä juuri tässä hetkessä.

☐

6

Kerro, että Erätauko-keskustelu luodaan yhdessä

Kerro osallistujille, että puheenvuorojen ei tarvitse olla täydellisiä, eikä heillä tarvitse olla varmoja mielipiteitä kertoakseen ajatuksistaan. Dialogi on yhdessä ajattelemista, pohtimista ja uuden ymmärtämistä. Se ei ole tietämiskisa, eikä väittely.

☐

7

Käytä tarvittaessa “puhe-esinettä”. Hänellä, jolla on tuo esine, on myös puheenvuoro.

Kerro heti alussa puhe-esineen tarkoitus. Muistuta tarvittaessa osallistujia siitä, että kuunnellaan sitä, jolla puhe-esine on, ja että puhe-esineen on tarkoitus kulkea osallistujalta toiselle. Tämä voi tukea erityisesti hyvin puheliaita ja aktiivisia ryhmiä ja auttaa harjoittelemaan kuuntelemisen taitoja. Puhe-esine voi olla vaikka pehmolelu tai jotakin, mitä ympäristöstä löytyy.

☐

8

Tue rakentavaa keskustelua

Siinä apuna ovat keskustelun pelisäännöt. Käykää joka kerta heti alussa läpi keskustelun pelisäännöt ja sitoutukaa niihin yhdessä. Erätauko-keskustelussa kunnioitetaan muita osallistujia ja myös heitä, jotka eivät ole mukana. Kunnioittava keskustelu ei tarkoita sitä, että pitäisi hyväksyä syrjiviä sanoja tai tekoja.

☐

9

Tue tasavertaista keskustelua

Puhuttele keskustelijoita heidän etunimillään, se luo mukavan tunnelman. Kerro jo heti alussa, että jotta keskustelu onnistuisi mahdollisimman hyvin, toivot, että kaikki osallistuisivat jollain tavalla mukaan keskusteluun, ja että saatat ohjaajana kysyä välillä suoraan joiltain osallistujilta. Kirjoita käsikirjoitukseen osallistujien nimet ja pidä tukkimiehen kirjanpitoa puheenvuoroista. Se auttaa mm. löytämään hiljaisempia keskustelijoita.

☐

10**Tue osallistujia liittymään toistensa puheenvuoroihin ja ajatuksiin**

Jotta keskustelu syvenee, voi jatkaa siitä, mihin edellinen jäi. Voit kysyä osallistujilta, että mitä ajatuksia tai kokemuksia muiden puheenvuorot heissä herättävät. Erätaucoon ei tarvitse valmistautua pohtimalla valmiita puheenvuoroja.

☐**11****Pidä huolta, että yhdessä sovittuja pelisääntöjä noudatetaan**

Muistuta yhdessä sovituista pelisäännöistä, jos joku osallistujista ei toimi kuten on sovittu. Yhdessä jaettu asioita ja ajatuksia ei tule käyttää ketään vastaan dialogin aikana tai sen jälkeen.

☐**12****Pidä huolta, että ryhmä pysyy aiheessa**

Keskustelu voi välillä rönstyillä, mutta mitä enemmän pysytään aiheessa ja omien kokemusten sekä ajatusten jakamisessa, sitä enemmän on mahdollisuus syventää ymmärrystä itsestä, muista ja maailmasta.

☐**13****Tue keskustelun luottamuksellisuutta**

Osallistajat voivat kertoa, että ovat itse olleet mukana keskustelussa ja omia ajatuksiaan aiheesta eteenpäin, mutta jos haluaa kertoa toisen osallistujan ajatuksista, tulee siihen pyytää tältä lupa.

☐**14****Kehu ja kannusta**

Ole ystävällinen. Kiitä osallistujia keskustelun aikana, kun he kertovat omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Kehu, kun osallistajat toimivat kuten on sovittu. Rohkaise hiljaisempia osallistujia. Kiitä lopuksi kaikkia keskustelijoita. Kysy palautetta keskustelusta siihen osallistuneilta.

☐**15****Rajaa tarvittaessa aktiivisia keskustelijoita**

Erätauko-keskustelussa on tärkeää, että kaikilla osallistujilla on mahdollisuus osallistua. Tämä on hyvä kertoa jo dialogin alussa. Pyri jakamaan puheenvuoroja tasaisesti ja pyydä aktiivisempia tarvittaessa odottamaan ennen uutta puheenvuoroa ja kysy välillä muilta.

☐

16**Tee tilaa hiljaisemmille keskustelijoille**

Erätauko-keskustelussa on tärkeää, että kaikilla osallistujilla on mahdollisuus osallistua. Tämä on hyvä kertoa jo dialogin alussa. Kysy rohkeasti heiltä, jotka eivät ole vielä sanoneet mitään. Ketään ei tietenkään tarvitse pakottaa sanomaan mitään. Voit myös ohjata osallistujia käymään keskustelua parin kanssa tai pienessä ryhmässä ennen kuin aloitatte koko ryhmän keskustelun. Joskus tarvitaan useampi keskustelu, ennen kuin kaikki rohkaistuvat mukaan. Tämä on tosi ok.

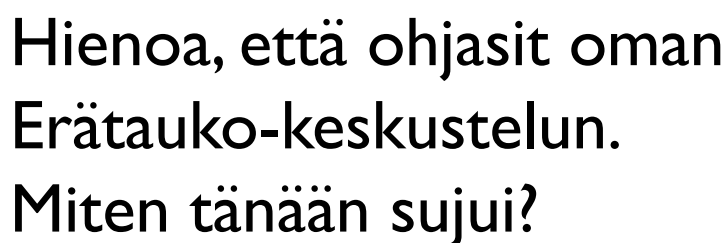
☐**Keskustelun lopussa****17****Kerro, mitä tapahtuu keskustelun jälkeen**

Vastasiko keskustelu tarpeeseen? Saavutettiin tavoite rakentavasta ja tasavertaisesta keskustelusta? Milloin jatketaan? Johtaako keskustelu johonkin? Miten siitä viestitään? Kerro osallistujille, että saavutettiin tavoite tai miten asian kanssa jatketaan.

☐**18****Erätaukoa oppii parhaiten toiston avulla. Jos vain mahdollista, käytä Erätaukoa useamman kerran lyhyen ajan sisällä.**

Erätauko-kaava on kokemuksemme mukaan helppo oppia. Välillä voi olla liian vähän aikaa tai liikaa osallistujia suhteessa käytettävissä olevaan aikaan tai huomataan, että tarvitaan lisää keskustelua. Joskus osallistuminen yhteiseen keskusteluun voi viedä aikaa. Mitä enemmän ryhmän kanssa käydään erätaukomaisia keskusteluja, sitä paremmin dialogi- ja keskustelutaitoja oppii. Muista varata aikaa erätaukoilulle.

☐

[illegible]